

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:18

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:18

Fredagen den 25 januari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Statssekreterare Håkan Jonsson

Återrapport från ministerrådsmöte den 10 december 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 28 januari 2008

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkommen till kabinettssekreteraren och statssekreteraren med medarbetare. Vi börjar med de allmänna frågorna i återrapporten, om ni har något särskilt att säga om dem. Välkommen och varsågod, statssekreterare Jonsson.

Anf. 2 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Tack så mycket, fru ordförande, och god morgon till nämndens ledamöter. Nej, det finns inget speciellt att tillägga utöver den skriftliga rapporten. Den enda punkten som var uppe på mitt statsråds del av agendan var förberedelserna inför Europeiska rådet. Europeiska rådet kom sedan några dagar senare, och nämnden hade både en frågestund med statsministern och en återrapport i kammaren efter mötet. Därmed utgår jag från att nämnden känner sig fullt informerad.

Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Kanske inte riktigt fullt informerad. Jag skulle vilja ställa en fråga angående EPA och partnerskapsavtalet angående AVS-länderna. Det är bra.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle föreslå att vi tar allmänna frågor i återrapporten nu, så att vi kan släppa ut Håkan Jonsson – på ren svenska – efter ett kort tag.

Så tar vi alla utrikesfrågor sedan. Det här är en yttre förbindelsefråga. Vi tar den med kabinettssekreterare Belfrage. Alla kommer att få ställa alla frågor de vill om återrapporten.

Det är en Wieslanderfråga, men det är onekligen en UD-fråga. Jag tror att vi ska ta den i utrikesavsnittet.

Är det några fler frågor om allmänna rådets del i återrapporten?

Anf. 5 ULF HOLM (mp):

Jag tror att det är en sådan fråga.

På s. 3 i återrapporten står det att en ”MS föreslog att man i para 4 uttryckligen skulle klargöra att Lissabonfördraget inte fullt ut skulle träda i kraft förrän 2017”. Vem var detta? Ordförandeskapet har bara tagit upp det. På nästa sida handlar det om ”p.m. Enlargement”. Det är tydligt skrivet, men jag blir ändå lite förvånad över att det är sådan stor oenighet i rådet om utvidgningen.

Lite längre fram i de långa texterna verkar det vara hårda tongångar. Jag har inte uppfattat att det har varit på det sättet. På s. 9 står det: ”En MS varnade SE för att vara mer turkiska än turkarna själva.” Tonläget är högt. Jag har inte fått den känslan när utrikesministern och statsministern har berättat om läget. De har sagt att det är diskussioner, men det är hårda tongångar här. Är det verkligen så allvarligt?

Anf. 6 SUSANNE EBERSTEIN (s):

I går hade Cecilia Malmström, vår EU-minister, information i riksdagen. Då framkom inte en enda ny synpunkt eller någon ny information. Jag hoppas att arbetet pågår. När kommer vi att få ny information om vad som händer i trojkaarbetet?

Anf. 7 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Till den sista frågan som jag känner är riktad till mig och mitt statsråd är svaret: När det finns något att berätta.

Det finns de fem punkter som EU-nämndens beredningsgrupp och utrikesutskottet har fått information om. De fem punkterna var förstås också kärnan i det hon berättade om i går i kammaren. Jag tror att hon i går uppfattade att det var ett önskemål från riksdagen att få information om och en presentation av läget i ordförandeskapsförberedelserna. Det var snarare ett svar på det som gjorde att vi responderade och kom till kammaren.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Känner Ulf Holm att han har fått svar på sin fråga? Nej. Vi tar den också. Den har naturligtvis en utrikesaspekt där kabinetssekreteraren också är välkommen att hoppa in.

Anf. 9 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Den delen av Ulf Holms fråga som handlar om Lissabonfördraget måste jag faktiskt be att få återkomma till. Jag är inte helt klar exakt var den text du refererar till står i återrapporten. Vi kan väl kommunicera i efterhand och se till att du får ett svar på frågan. Den andra delen av din fråga som handlar om utvidgningsaspekterna lämnar jag med varm hand till kabinetssekreteraren.

Anf. 10 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det stämmer att vi hade en mycket livaktig diskussion om utvidgningsaspekten. Utrikesministern drog i gång diskussionen, framför allt om temat om formuleringar och förberedelserna inför Europeiska toppmötet som kom senare i veckan. Vi menade att det var viktigt att vi skulle klargöra att tidigare åtaganden vad gäller utvidgningsprocessen och Turkiet måste hållas. Han fick ett mycket brett stöd för detta.

När man talar om att en medlemsstat hade svårigheter vet vi vilken det var. Det kan sägas förtroligt här. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Så småningom kunde vi enas om de skrivningar som skulle sedan gå vidare till Europeiska toppmötet.

Diskussionen återspeglar motsättningen som finns under ytan. Den kommer nu upp till ytan. Den finns hela tiden omkring utvidgningen och Turkiet. En grupp medlemsstater >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< – det har vi talat om flera gånger många gånger i nämnden – försöker bromsa utvidgningstakten.

Anf. 11 ULF HOLM (mp):

Den första frågan framgår mitt på s. 3, Håkan. Det står inte så mycket, men det är intressant att veta.

Sedan var det frågan om utvidgningen. Är det rätt uppfattat att tonläget har höjts betydligt de senaste åren? Vi har haft flera diskussioner om utvidgningen i EU-nämnden, men jag har aldrig uppfattat att tonläget har varit så här högt som det verkar i återrapporten. Är det rätt uppfattat att striden är hårdare i ministerrådet nu än tidigare?

Anf. 12 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är en fråga om värdering och relativisering. Det böljar upp och ned. Med jämna mellanrum känner man av de spänningar som finns i rådet. Vi vet att några länder, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< har mycket starka känslor när det gäller Turkiet. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Emellanåt, som det gör i EU-sammanhang, kommer spänningarna upp till ytan.

Jag skulle inte säga att det är någon dramatisk höjning av tonläget. Vi har känt till den typen av motsatta uppfattningar ett bra tag, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi har säkert anledning att återkomma till utvidgningsfrågan. Är det fler allmänna frågor från återrapporten?

Anf. 14 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Fru ordförande! Genom flinka tjänstemäns hjälp har jag identifierat den passus som Ulf Holm refererar till i återrapporten. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vad gäller information i övrigt om ordförandeskapet kan jag säga följande till nämnden. Det har egentligen inte med återrapporten eller dagens samråd att göra, men jag har redan varit i kontakt med både statsrådet och talmannen. Det var dels för att tacka så mycket för en bra och intressant debatt i går, det uppskattades att statsrådet kom hit, dels för att nämnden naturligtvis är beredd att samråda när det händer något nytt inför till exempel sexmånadersprogrammet. Det är säkert utrikesutskottet också, även om jag inte ska tala för dem. Jag kan skicka med att vi gärna tar emot och fortsätter att bearbeta sådan information i riksdagen. Jag är helt säker på att statsrådet med medarbetare tycker som vi i frågan.

Kan vi då lägga de allmänna frågorna i återrapporten till handlingarna för stunden? Ja.

Vi går in på samråd inför kommande allmänna rådet. A-punktlistan tar vi sist. Sedan är det den stående informationspunkten om vad som har hänt sedan sist i Europaparlamentet. Är det någonting att säga om den? Det brukar det aldrig vara. Nej, inte i dag heller. Då tackar vi för informationen.

Nu måste ni titta på den senaste varianten av agendan. På den första stod inte detta. Det har tillkommit en lunchdiskussion om kommunikation på basis av ett kommissionsmeddelande som kommissionär Wallström lär ligga bakom. Om detta ska ministrarna informeras på lunchen.

Anf. 16 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Fru ordförande! Det är Sloveniens EU-minister Janez Lenarčič som bjuder in till en särskild lunch för EU-ministrarna. Det kommer förstås parallellt att vara en sedvanlig utrikesministerlunch.

EU-ministerlunchen är till för att diskutera kommunikationsprioriteringar för 2008. Särskilt viktigt och av särskilt intresse i diskussionen är hur man kommunicerar om det nya Lissabonfördraget.

Margot Wallström, ansvarig kommissionär för sådana frågor, är inbjuden till lunchen. Hon förväntas berätta om kommissionens kommunikationsprioriteringar och vad kommissionen har åstadkommit under 2007, men också lite grann om de förslag som finns om hur vi ska förbättra kommunikationen med medborgarna och som ingår i kommissionens meddelande från förra året om att kommunicera Europa i partnerskap.

Jag ska nämna fyra punkter i meddelandet, så att ni minns vad det handlar om. Den första punkten är samstämmig kommunikation. Andra punkten är att skapa möjligheter för medborgarna, *empowering citizens*. Den tredje punkten handlar om att utveckla en europeisk debatt, och den fjärde punkten handlar om möjligheterna till förstärkt partnerskap.

Främsta syftet med den nya kommunikationspolitiken som föreslås är att stärka sammanhållningen och synergien i det man gör gemensamt, men det ska också stå klart att huvudansvaret för EU-debatten ligger på nationell nivå. Det finns ingen *one-size-fits-all*, att man skriver en text i Bryssel som sedan bara översätts språkmässigt till 21 språk som sedan ska fungera i alla länder. Debatten ser olika ut i olika länder.

Sverige instämmer i grundinställningen. Både den här och den förra regeringen har vid flera tillfällen sagt att det är en klok inriktning, och meddelandet är en bra bas för det fortsatta arbetet med att förbättra kommunikationen med medborgarna och att främja en bred EU-debatt.

I övrigt ser vi framför oss att lunchen på måndag framför allt kommer att handla om en bordsrunda där man berättar lite grann om vad man har för planer för informationsinsatser om fördraget.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den här punkten. Det var liksom det hela för allmänna rådet, såvitt jag förstår. Är det någon A-punkt eller något övrigt inför rådet som Håkan Jonsson vill säga något särskilt om? Nej. Då tackar vi statssekreterare Jonsson så mycket för i dag och önskar lycka till på rådsmötet.

Nu tar vi fram återrapporten igen och går nu till utrikesfrågorna. Även om utvidgningen är nämnd får kabinetssekreteraren gärna ta upp den igen. Det finns säkert anledning att kommentera den tidigare utsända rapporten.

2007/08:18

25 januari

Anf. 18 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det finns inte så mycket att tillägga utöver den extrainformation som framkom i den diskussion om utvidgningen som vi just har haft. I övrigt hänvisar jag till den rapport från föregående möte i Bryssel den 10 december som nämnden har fått. Jag vill här särskilt lyfta fram de frågor som diskuterades under utrikesministrarnas arbetslunch, som fokuserade på västra Balkan. Det var inget beslutstillfälle, men det var tillfälle till en diskussion där olika parter kunde framföra sina synpunkter.

Efter den diskussionen kan man konstatera att EU välkomnar det arbete som har utförts av ambassadören Ischinger från Tyskland och trojkan under de senaste månaderna. Det rådde bred samsyn om att mer tid inte skulle ge en framgent förhandlad lösning. Uppfattningen var snarast att en självständighetsförklaring nu sannolikt är oundviklig. Självständigheten ansågs böra vara övervakad i enlighet med Ahtisaariplanens förslag och tillhandahålla skydd för minoriteter.

Utrikesministern underströk för svensk del betydelsen av att Kosovo åtog sig att implementera Ahtisaariplanen. Beträffande norra Kosovo framförde utrikesministern att en särskild lösning måste sökas, givet att vi där har en serbisk befolkning som naturligtvis med tilltagande nervositet ser hur arbetet och diskussionen går mot en självständighetsförklaring från kosovoalbanerna.

Det rådde även samsyn om ESDP-insatsens betydelsen, och flertalet MS, dock inte alla, ansåg att säkerhetsrådets resolution 1244 kunde utgöra juridisk grund för insatsen. Den folkrättsliga diskussionen har ju alltid varit en osäker grund att stå på när det gäller Kosovo. Det har vi haft anledning att peka på här i nämnden några gånger.

Vikten av den regionala kontexten underströks av många medlemsstater. Samtliga var överens om behovet av särskilt fokus på Serbien. Jag återkommer till detta. Det är ju detta som måndagens möte i mycket kommer att handla om.

Samtliga medlemsstater manade till enighet i EU, och utrikesministern upprepade vårt svenska förslag om att Solana med stöd av kommissionen och Ischinger skulle ges i uppdrag att presentera ett papper med förslag om EU:s politik och agerande i Kosovofrågan, och han efterlyste en fördjupad diskussion om EU:s olika handlingsalternativ i Kosovo, så att medlemsstaterna skulle ha ett bättre beslutsunderlag att stödja sig på.

I anslutning till Gaerc och inför Europeiska rådet redovisades de svenska tankarna i linje med den svenska positionen kring ett antal aspekter som borde beaktas inför de fortsatta övervägandena: genomförandet av Ahtisaariplanen, sjösättande av ESDP-missionen, särskilt beaktande av EU:s roll i norra Kosovo och andra aspekter. Som ett bidrag till lunchdiskussionen vid Europeiska rådet betonades att Kosovo är en långsiktig utmaning för EU, att enighet är nödvändig för att hantera situationen och att det därför fortsatt är viktigt att EU tar fram ett brett policypaket i tid för att möta utvecklingen, där ett erkännande av Kosovo bör

villkoras med en övervakad och begränsad suveränitet intill dess att nödvändiga konstitutionella och andra krav uppfylls i enlighet med Ahtisaariplanen. I sammanhanget underströk utrikesministern också att en långsiktig konditionalitet visavi Kosovo skulle säkerställa bland annat minoritetsrättigheter och flyktingåtervändande. Utrikesministern framhöll även att den regionala aspekten av Kosovofrågan måste hanteras.

Där stannade diskussionen. Den kommer att fortsätta, och vi kommer in på den inför måndagens utrikesministermöte, som dock den här gången kommer att både handla om Kosovo och ha särskilt fokus på Serbien.

Anf. 19 URBAN AHLIN (s):

Först vill jag hälsa kabinetssekreterare Belfrage välkommen att ersätta Carl Bildt. Det är klart att det är oerhört besvärande att Carl Bildt väljer att vara på Davosmöte i stället för i EU-nämnden. Nej, ärligt talat, jag tycker att vi ska säga att Carl Bildt har varit här i nämnden angenämt ofta. Vi har förståelse för att han inte alltid kan vara här. Det kan vi skicka vidare till utrikesministern.

När han senast deltog i detta möte kom han hem till Sverige och sade att han hade levererat en strategi för Kosovo. Det blev en stor diskussion om detta som resulterade i en KU-anmälan från en socialdemokratisk ledamot om att vi inte hade fått någon information om denna strategi. Jag är nyfiken på att få höra om detta bara handlar om de tre punkter som kabinetssekreteraren räknade upp. I så fall var det ju inget särskilt kontroversiellt i detta. Där kan man tycka att man har fått ett starkt stöd från de andra medlemsstaterna.

Som jag sade vid utrikesutskottets föredragning i går har jag fått information från diplomater från andra länder om att Sverige lämnade efter sig ett *non-paper* vid mötet. Den bild jag har är att Sverige har fått ett väldigt ringa stöd – om ens något – för detta. Polchefen, utrikesrådet Björn Lyrvall, är ju närvarande. Han har ju också efter det här mötet varit på ett sammanträde med andra polchefer och haft en sådan diskussion.

Åtminstone enligt den information jag har fått fick Sverige inget stöd alls för detta, och detta *non-paper* är dött. Jag vill att kabinetssekreteraren redovisar lite mer långtgående vad detta egentligen var för strategi och vad det är för krav som Sverige har drivit där man inte har fått stöd från EU-kretsen? Det är i alla fall så jag tolkar situationen, och jag tror nog att det är många med mig som är medvetna om att det är på det sättet.

Vi har haft den här diskussionen vid ett flertal olika tillfällen nu. Jag tycker att det är viktigt att markera att Kosovo ska ha sin självständighet. Det ska naturligtvis ske under ordnade former, och det är viktigt att Europeiska unionen är enig, men jag utgår från att regeringen delar min uppfattning att det inte är Sverige som ska dra benen efter sig och se till att EU är långsammast här. Det handlar om var på skalan man placerar sig.

Vid det här rådsmötet kommer man naturligtvis inte att fokusera så mycket på Kosovo, av rent taktiska skäl. Det serbiska presidentvalets andra omgång är den 3 februari, och självklart vill man inte störa den processen. Det är därför fokus i rådsslutsatserna är på Serbien. Men efter den 3 februari kommer naturligtvis frågan om att erkänna Kosovos själv-

ständighet upp. Där handlar det om var på skalan Sverige placerar sig. Är vi bland de länder som vill ha ett snabbt erkännande, eller är vi bland dem som räknar upp problem och försöker skjuta detta på framtiden?

Min bestämda bild är att väldigt många länder i Europa har tröttnat på att Sverige hela tiden staplar upp nya problem, nya konflikter och försöker hitta ett nytt datum att skjuta upp själva beslutet till. Jag vill höra kabinetssekreterarens åsikt om detta.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag ska förtydliga några saker om hur nämnden arbetar. För det första ska jag säga till nämndens samtliga ledamöter – detta vet ni nog redan – att frågan om KU:s granskning av frågan om Kosovo i december naturligtvis redan nu är föremål för prövning i KU. Detta är inte alls på nämndens bord. Regeringens position i Kosovofrågan är däremot alltid aktuell i nämnden, och den är väl känd för oss som går hit ofta. Den får kabinetssekreteraren naturligtvis kommentera.

När det gäller det kommande rådet och eventuella extra råd som kommer därefter ska vi återkomma alldeles strax. Nu försöker vi uppehålla oss vid vad som hände vid det gångna rådsmötet och hålla övriga frågor från denna punkt. Jag vill be nämnden att för stunden avgränsa sig till återrapporten, så ska ni få komma till tals i allt annat när det blir läge för det.

Anf. 21 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Någon svensk strategi är det inte tal om, däremot om ett efterlysande av en EU-strategi. Det är vad vi har gjort länge. Vi har känt ett behov av att EU måste kunna samla sig kring gemensamma tag när det gäller hur Ahtisaariplanens olika rekommendationer ska genomföras, hur den folkrättsliga basen ska tolkas så att den ger fotfäste för både den fortsatta Kfornärvaron och den fortsatta närvaron av en civil mission – utfasningen av Unmik, som ersätts av en ESDP-mission – hur minoritetsskyddet i norra Kosovo ska ordnas och hur de olika konstitutionella krav som ett självständigt Kosovo har ska ordnas? Mest är det att stapla frågetecken, diskussionsämnen och punkter som EU måste ha klart för sig.

Jag delar inte den bild som Urban Ahlin ger av att Sverige skulle vara helt isolerat i detta. Tvärtom har de resonemang och viktiga frågor som har lyfts fram från svensk sida vunnit en hel del stöd. Många delegationer delar den synen. Det återspeglas just i att det fortfarande finns en väldig osäkerhet när det gäller tidsplanen. Vi diskuterade detta i utrikesutskottet i går. Det finns en tankeskola som vill att detta ska ske oerhört snabbt – mycket snabbt efter det serbiska presidentvalet – medan en annan tankeskola mer är inne på att detta måste ske, för att använda Urban Ahlins egna ord, i ordnade former och därför kanske måste skjutas till en bit in i mars. Inte minst är det ett antal medlemsstater som har valsituationer framför sig och därför gärna vill ha detta på andra sidan. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Vi vet också att hela frågan om hanteringen av Kosovo skapar en del diskussioner i andra länder. Förutom >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< kan nämnas >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det finns en fortsatt diskussion om hur det hela ska ordnas.

2007/08:18

25 januari

Det finns också något av en reaktion från svensk sida när det gäller att vi måste stå upp för FN. Vi har resolution 1244 och folkrätten, och det finns också något av en reaktion mot de slutna rummens politik. Vi har ju sett hur man inte minst på >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< tillskyndan har haft den så kallade Quintgruppen, de stora länderna i EU, som så att säga har velat kortsluta den vanliga processen i EU. Det har vi från svensk sida naturligtvis velat reagera mot.

Nu är jag tillbaka i återrapporteringen. Givet att den 10 december inte var något beslutstillfälle fanns det anledning att försöka mata in i diskussionen och framhålla synpunkter och diskussionspunkter. Att Sverige på något sätt skulle singlas ut som det land i medlemsstatskretsen som släpar fötterna efter sig är en bild som jag absolut inte delar.

I övrigt finns det, som Urban Ahlin var inne på, mycket där man måste försöka hitta ordnade former och en enighet. Vi har ju ett lätt inflammerat läge på marken, där vi ser en stigande nervositet i norra Kosovo, och vi ser en växande otålighet bland kosovoalbaner som vill ha sin självständighet. Som utrikesministern brukar säga i de här sammanhangen har vi självständighetskrav från kosovoalbanerna samtidigt som Kosovo är väldigt beroende av och osjälvständigt i förhållande till det internationella samfundet när det gäller både säkerheten och ekonomin. Det är för att hantera denna ekvation som utrikesministern har velat lämna ett antal bidrag och tankespår för den fortsatta diskussionen.

Anf. 22 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Min fråga handlar om Burma. Inför detta möte i EU-nämnden frågade jag kabinetssekreteraren om Sveriges hållning när det gäller Burma. Då fick jag höra att man skulle driva på för att försöka få ytterligare sanktioner. Man pratade om sanktioner mot nyinvesteringar i gas och olja och om finansiella sanktioner.

I återrapporteringen ser vi nu att så inte blev fallet, utan man vill avvakta för att se om Gambari ska kunna komma fram till något. Tyvärr ser vi att ingenting händer i landet. Fångar släpps för att på nytt arresteras kort därefter. Fler arresteringar görs av personer som var med vid demonstrationerna i höstas. Ingen dialog har inletts. Oppositionen känner att det är ännu svårare att verka i landet nu än det var tidigare. Människor förtrycks.

Då är min fråga: Har man diskuterat någon tidsplan för hur länge man ska avvakta innan något ytterligare görs? Vad är Sverige hållning i frågan – kommer man att fortsätta driva krav på ytterligare sanktioner eller ytterligare åtgärder för att sätta press på Burma?

När närliggande länder träffas – nu senast i Singapore – ser man Burmas problem som interna problem. Det sätts ingen press på militärjuntan i landet. Jag vill veta hur man går vidare med detta och vilken Sveriges hållning är.

Anf. 23 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Min fråga avser EPA och det faktum att rådet enades om en förordning om partnerskapsavtal med AVS-länderna. Här kan man läsa att tre medlemsstater förklarade att man avsåg att lägga fram en deklaration om sin hållning när det gäller problemen med MUL. Det skulle vara intressant att få veta lite mer om den här deklarationens innehåll.

Anf. 24 URBAN AHLIN (s):

Jag tackar kabinetssekreteraren för svaret. Dock är det några orosmoln som ändå reser sig. Kabinetssekreteraren säger att det också är en reaktion från svensk sida mot de slutna rummens politik. Då minns jag hur det här egentligen en gång i tiden började när Sverige inte fick vara med i styrgruppen och Sverige reagerade väldigt traumatiskt på att vi inte skulle få vara med detta celebra sällskap. Då upprättades lite *passion* där man sade: Får vi inte vara med drar vi ned biståndet och sticker därifrån, vi lämnar Kfor och alltihop. Vi reagerade på ett ganska barnsligt sätt. Det är lite därifrån det nu kommer sig att vi fortfarande är lite bekymrade. Vi är inte med i den här styrgruppen, och där är vi gärna lite gnälliga vid sidan om och försöker räkna upp sådana problem. Det var så hela storyn började, och det kan vara kul att komma ihåg det.

Min poäng är ändå att jag menar att det finns ett starkt stöd i Sveriges riksdag för att vi inte ska dra fötterna efter oss. Det finns en stark majoritet, det är jag helt övertygad om, i Sveriges riksdag för att Kosovos folk ska ha rätt att ha sin självständighet. Men det ska naturligtvis ske under ordnade former. Det finns många olika frågetecken som måste rätas ut.

Det är naturligtvis en grannliga uppgift för Europeiska unionen att hantera detta. Men till syvende och sist handlar det om för regeringen på vilket ställe man placerar sig. Placerar man sig bland dem som räknar upp val efter val i framtiden som kommer att orsaka problem för Kosovo så att man inte kan ta ställning just nu utan man får vänta en vecka till eller en månad till och så vidare? Jag vet att det är många som har talat om att det ryska presidentvalet, att vi skulle vänta ut det också och därefter göra någonting. Det är orimligt.

Jag tycker ändå att EU-nämnden ska ge regeringen ett klart besked: Vi är för att Kosovo ska få sin självständighet. Det ska ske under ordnade former. Det är viktigt att vi har en enighet, men Sverige ska inte vara det land som gör att detta dras ut i onödig tidsutdräkt.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Nu refererar Urban Ahlin till snart sagt hela våren, men jag ber nämnden att komma ihåg att vi nu är på återrapporten från den 10 december. Kabinetssekreteraren återkommer till det här.

Anf. 26 URBAN AHLIN (s):

Det här är problemet när vi har Gaercesammanträdena. Allt det vi diskuterar är långa processer som sker under lång tid. Låt det också vara på det sättet, det finns inget konstigt med det.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det kommer vi att göra alldeles strax när vi har punkten om östra Balkan på dagordningen. Jag ber Urban Ahlin att vara vänlig och återkomma då. Du är mycket välkommen att göra det.

Anf. 28 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Först om Burma: Jag kan inte annat än dela den frustration och den otålighet som vi på svensk sida känner, den här frågan får inte falla i glömska. Vi har samtidigt att ta hänsyn till ett lite klassiskt dilemma. Jag

kan dra en analogi med Darfur, Jan Eliasson och Afrikanska unionen. Det är samma situation där, att man gasar och bromsar med sanktioner kontra fredsanssträngningar. Gambari har bett EU att gärna diskutera och förbereda men att vara en liten aning återhållsam när det gäller att genomföra detta. Han vill ha en chans att driva sitt arbete med den burmesiska juntan.

Från svensk sida har vi varit angelägna om att driva idén om att rådssekretariatet och kommissionen måste förbereda. Vi har försökt, som vi kunde från svensk sida, att fundera lite över smarta idéer om sanktioner över huvud taget för att frågan, mot den bakgrund som du beskriver, inte får falla i glömska.

Men som det händer ibland i internationella sammanhang att när strålkastarljuset riktar sig mot en annan internationell fråga försvinner frågan. Vi har läst allihop den analys som fanns i svensk press häromdagen om att det kanske har varit det som har varit juntans taktik. Det får vi försöka att inte låta dem att fortsätta med. Där är vi eniga.

När det gäller Urban Ahlins fråga ska vi skilja på de olika sakerna. En sak är naturligtvis frågan om styrgrupp. Där har vi alltid tyckt att de stora bidragsgivarna både på biståndssidan och på den militära sidan måste få vara med och diskutera fortsättningen och uppföljningen. Det kan inte vara så att det är något slags stel ordning som har funnits i alla tider. Nu verkar det inte som att det blir någon fortsättning på den här styrgruppen i den tidigare formen. Det är en sak.

En annan sak är hur vi har kunnat konstatera att ett antal medlemsstater har velat helt enkelt kväva policydiskussionen och i stället nöja sig med tekniska diskussioner om utformningen av mandaten för en ESDP-mission och annat men inte utifrån den generella policykontexten. Det har vi menat har varit väldigt viktigt. Vi har också krävt att det blir en fortsatt diskussion i utrikesministerkretsen.

Jag kan lugna Urban Ahlin med att Sverige inte kommer att vara det land som släpar fötterna efter sig. Det har varit fullständigt klart från början att vi har sett sedan Ahtisaarirapportens tillkomst att självständigheten låg i korten. Det går inte att vrida klockan tillbaka. Vi går mot den.

Som Urban Ahlin själv så riktigt säger ska detta ske i ordnade former där vi har att också ta hänsyn till FN och folkrätten, de politiska realiteterna och också slå vakt om att vi inte får några våldsutvecklingar. Det är en oerhört inflammerad situation. Vi har händelserna från förrförra året fortfarande i färskt minne. Här gäller det att trampa försiktigt.

Som vi alla vet är det kommunicerande kärn på västra Balkan. Vi vill heller inte att det spiller över på ökade spänningar i Bosnien och Makedonien. Så här måste man trampa försiktigt. Här har det faktiskt rätt en rätt bred enighet om att man måste sköta det här, med ditt uttryck, i ordnade former.

Vad gäller deklaration om EPA är det inte mitt bord, men jag lovar att ta med mig den frågan och be min kollega Gunnar Wieslander att se till att du får svar på den frågan. Jag är inte i stånd att svara på den i dag.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Du får gärna skicka det till hela nämnden när det kommer.

Är det ytterligare några frågor om återrapporten? Jag finner inte så. Kan vi lägga den till handlingarna? Svaret är ja.

Då går vi in på information och samråd om yttre förbindelser på rådsmötet. Där var det information, som sagts redan, i utrikesutskottet i går. Vi har den blå agendan där det har kommit ett nytt papper med slutsatsutkast vad gäller Serbien.

Den första punkten är den redan delvis omnämnda frågan om västra Balkan. Den har ju som bekant varit i EU-nämnden ett antal gånger förut, närmast inför förra rådet. Det är redan tidigare omnämnt.

Det är just i Serbienfrågan som det förväntas slutsatser. Men som redan sagts här berör den här diskussionen naturligtvis alltid hela området.

Anf. 30 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Precis som fru ordförande var inne på är det här både en diskussions- och en beslutspunkt. Ordförandeskapet vill, med rätta tycker vi, fokusera på Serbien och behovet av att via rådsslutsatser bekräfta landets europeiska perspektiv och därmed knyta an till de slutsatser som Europeiska rådet antog i december förra året. Det är även kommissionens avsikt att inleda en dialog med de respektive Balkanländerna för att tydliggöra och gå igenom vad som krävs för att full viseringsfrihet på sikt ska kunna uppnås. Det kommer att återspeglas i slutsatserna från Gaerc. Inga slutsatser planeras däremot om Kosovo, vi hade det uppe under återrapporten, naturligtvis därför att tidpunkten är så vansinnigt känslig, givet det som vi just har pratat om.

Sannolikt, och det räknar vi med, kommer Gaerc att ta tillfället i akt att diskutera situationen i Kosovo. Inte minst vi från svensk sida har efterlyst den här diskussionen om EU:s interna förberedelsearbete inför en mer framträdande närvaro i Kosovo framöver. Det ger mig tillfälle att än en gång understryka att våra krav på en ordentlig policydiskussion är för att främja EU-enigheten så att vi i samlad skick kan tackla de många frågetecken som finns kvar och som rent av kräver det, därav behovet av en ordentlig policydiskussion.

Vi menar från svensk sida att det blir viktigt att understryka vikten av ett positivt budskap till Serbien inför presidentvalets andra omgång den 3 februari. Inom parentes sagt visar alla de rapporter som vi nu får in att det kommer att bli en oerhört jämn utgång. Det är väldigt svårt att sia om det blir ultranationalisten Nikolić som vinner eller den nuvarande presidenten Tadić som omväljs. Väldigt viktigt är att presidentämbetet också har en symbolisk position, men presidenten är samtidigt en viktig aktör. Valet mellan dessa två innebär också en indikation om Serbiens fortsatta vägval – vägen mot Europa eller vägen mot en mer nationalistisk linje.

Landet befinner sig på det sättet i ett kritiskt skede, och EU måste tydligt kommunicera att vi är beredda att påskynda Serbiens EU-närmande, under förutsättning naturligtvis att villkoren har uppfyllts. Vi menar till exempel att det är önskvärt att SA-avtalet, stabiliserings- och associeringsavtalet, undertecknas och att vi får en konditionalitet kvar som samtidigt är analog med den som vi hade på sin tid med Kroatien. Sedan är de särskilt konkreta steg som vi kan ta mot viseringsfrihet av stor betydelse. Vi har ett avtal om viseringslättnader, och redan det är en viktig signal. Men nu måste vi gå vidare. Vi vet att det är en punkt som uppfattas väldigt positivt i serbisk opinion.

Vad gäller Kosovo menar vi att tillfället bör tas för att gå igenom frågan om hur erkännandet av Kosovo ska gå till, samtidigt som vi ska

verka för den regionala stabiliteten i Kosovo. Vi har den här situationen i norra Kosovo som vi talade om tidigare och naturligtvis i regionen i övrigt. Det är därför som vi har velat ha en diskussion om de handlingsalternativ och politik vad beträffar inte minst den norra delen av Kosovo.

Jag har redan nämnt under förra punkten att det fortfarande finns oklarheter när tidpunkten för självständighetsförklaring kan komma. Det beror också på presidentvalets utgång. Det finns anledning att tro att om Nikolić skulle vinna går det kanske mycket fortare. Blir det Tadić kan man väl tänka sig att tidsutdräkten dröjer framåt mars, vilket naturligtvis är ett scenario som inte minst >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< driver starkt, för de vill ha sitt val först. Det har en inrikes reperkusssion även på ett sådant land som >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Flera ledande länder, Solana, ordförandeskapet tänker sig naturligtvis en tidtabell för den fortsatta hanteringen av Kosovo som kan innebära att beslutet om en ESDP-mission fattas via skriftlig procedur någon gång under februari månad efter den andra omgången i det serbiska presidentvalet, men sannolikt före en självständighetsförklaring. Vi vill naturligtvis uppmärksamma nämnden på att detta beslut kan komma att fattas mycket snabbt och således bli föremål för kanske ett extraordinärt samråd med EU-nämnden.

Jag går inte in vidare på slutsatstexten, för den har nämnden redan. Europabudskapet till Serbien är så att säga huvudpunkten och huvudtemat i rådsslutsatserna.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Det rör som sagt alltid på sig i den här frågan. Om det blir väldigt bråttom med ett extra sammanträde eller ett extra beslut kan vi gärna göra sådant skriftligt om det brådskar, som ni väl vet. Men nu har jag fått det fört till protokollet även i dag.

Anf. 32 URBAN AHLIN (s):

Tycker ordföranden att det är okej att jag säger något om Kosovo?

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Det är nu som det passar som bäst. Det var det som var poängen.

Anf. 34 URBAN AHLIN (s):

Alldeles utmärkt. Men i rådsslutsatserna står det bara om Serbien, och det är skälet, som jag sade tidigare.

Låt mig ändå börja i Kosovo. Jag är glad över det svar som kabinettsekreteraren gav tidigare. Sverige ska inte dra fötterna efter sig. Det är viktigt att den majoritet som finns i Sveriges riksdag ändå ger avtryck i regeringens politik.

Det är naturligtvis så att Balkan kommer att diskuteras i sin helhet. Det är riktigt att man fokuserar på Serbien i rådsslutsatserna med tanke på presidentvalet.

Jag har några frågor om just utkastet till slutsatserna som vi har fått. Jag skulle vilja att kabinettsekreteraren ändå berättade om de reservationer som finns på första sidan. Det är många delegationer som har haft

synpunkter, och jag skulle gärna vilja helt enkelt ha en liten bild av den politiska kontexten. Vad är problematiskt? Vilka länder har problem med de slutsatstexter som vi har fått ut? En liten bakgrundsbeskrivning hade varit på sin plats, tycker jag.

Sedan vill jag understryka och visa på en enighet här. Det är oerhört väsentligt att hela västra Balkan har ett medlemskapsperspektiv, medlemskap i Europeiska unionen. Det är det som är framtiden för hela regionen. Det är det som ska vara det kitt som binder folken på Balkan samman till slut så att de inte splittras utan kommer in i en gemenskap, Europeiska unionen. På det sättet är det alldeles utmärkt sätt som Sverige driver det här på. Det finns ett starkt stöd för det som görs.

Jag vill också trycka på detta med viseringsrättigheterna. Jag kommer inte ihåg procentsiffran, men det är alltså förödande många i den serbiska befolkningen som aldrig har varit utanför Serbien. Jag kommer inte ihåg siffran, men jag tror att det är 60 procent eller någonting sådant, en gigantisk siffra. Sverige har stött German Marshall Fund och Balkan Trust Fund som har arbetat med att försöka hitta former för att skapa mer folk-till-folk-kontakter. Det är utmärkt att det står i rådsslutsatserna. Jag tycker verkligen att det är väsentligt att Sverige driver på här att se till att det blir viseringsförenklningar och till slut viseringsfrihet. Det är på det sättet vi långsiktigt kan skapa en stabilitet på Balkan naturligtvis, genom att människor rör sig över gränserna och inte fastnar i sin nationalistiska retorik utan ser andra verkligheter.

Jag tycker att det här är en bra text, men jag vill ha lite mer information.

Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag ska strax be Björn Lyrvall kommentera frågorna kring parenteserna, utestående punkter och viseringsfrågorna.

Låt mig bara säga att jag tror att det är viktigt vad Urban Ahlin här just sade om medlems- och Europaperspektivet för hela västra Balkan, som naturligtvis har varit en ledande linje från regeringens sida och i brett samförstånd i Sverige.

Det är intressant att dra en parallell. Vi talade tidigare om >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< och Turkiet. Även i övriga utvidgningsskeptiska länder finns en konsensus om att om man ska ha en chans att gå mot normalisering och försoning i västra Balkan är det oerhört viktigt att medlemskapsperspektivet hålls fram. Svävar vi på målet på den punkten binder vi ris vid egen rygg och kommer naturligtvis att se hur spänningarna återkommer. I det sammanhanget är som olika första steg SA-avtalet, viseringslättnader och viseringsfrihet viktiga element. Björn Lyrvall kanske kan komplettera de utestående frågorna.

Anf. 36 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Jag har kanske inte så mycket en fråga utan mer en kommentar. Jag delar helt uppfattningen att det är viktigt med ett positivt budskap till Serbien inför de kommande valen där liksom naturligtvis viseringsfrågan men också hela Balkanperspektivet. Här är det problem som hela tiden mullrar när frågorna dyker upp.

Samtidigt tror jag att det är viktigt att så långt möjligt undvika oklarheter i Kosovofrågan, därför att det är en del av den underliggande bilden

när man målar upp det ena eller det andra spöket. Det kan skapa en bild av vad EU tycker som kanske inte stämmer. Det är en del av problemet i den kommunikationsstrategi som finns. Det är naturligtvis viktigt, som statssekreteraren sade, att ha en samsyn och ett tydligt självständighetsperspektiv i det sammanhanget.

Jag kan också berätta att vi på Europarådets möte, som jag nyligen var på, hade den här frågan uppe till stor debatt. Den landade på ett sätt som den serbiska gruppen hade anledning att särskilt fira. Det var inte riktigt den hållning som vi hade hoppats på. Men det blev en majoritet för den linje som serberna drev, att inte uppmana EU till ett agerande för självständighet.

Anf. 37 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

När det gäller den sista punkten läste jag i går rapporten från vår delegation i Europarådet. Jag hade samma förvånade reaktion över att diskussionen i Europarådet hade gått åt det hållet med krav på fortsatta förhandlingar, vilket vi har sett som något som inte skulle leda till det önskvärda resultatet.

Att försöka skingra osäkerheten och oklarheten kring Kosovo, som är det viktigaste elementet i sammanhanget, är naturligtvis väldigt svårt, givet att vi aldrig kommer att få någon på serbisk sida att explicit gå med på en kosovansk självständighet. Därför har målsättningen hela tiden varit att försöka få något slags mjuklandning av problematiken, inget hårt nej men ett mjukt nej som gör att vi kan gå vidare mot Europaperspektivet för båda parter.

Björn Lyrvall kanske vill ta vid.

Anf. 38 Utrikesrådet BJÖRN LYRVALL:

Fru ordförande! Vad gäller slutsatstexten om västra Balkan har nämnden fått det utkast till slutsatser som gick till Coreperdiskussionen i går. Under gårdagen pågick förhandlingar i Coreper. En del framsteg har gjorts, men det finns fortfarande en del klamrar kvar, så den text som nämnden har framför sig just nu tror jag inte är den absolut senaste. Vi kommer naturligtvis att ställa den till nämndens förfogande så fort som den når oss. Vi har själva inte fått en renskriven text ännu. Men jag kan som bakgrund nämna något om diskussionen rörande signalerna till Serbien i den här texten.

Det kan vara värt att notera att det slovenska ordförandeskapet har haft en stark ambition och önskan att komma långt på rådet på måndag och i alla fall träffa en politisk överenskommelse om att underteckna SA-avtalet. Det är sannolikt inte möjligt att uppnå. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Men det pågår fortsatt rätt intensiva diskussioner och en hel del kontakter mellan huvudstäderna om hur långt man ska kunna komma och hur man ska kunna formulera sig i slutänden vid mötet på måndag.

Den andra delen rör frågan om visumliberalisering. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är en fråga som jag tror kan bli avgjord på måndag. Jag bedömer att vi får skrivningar i samma stil som i texten som ni har framför er. Mötet i går i Coreper slutade med att man fortsatt hade en granskningsreservation, men man bedömde att man skulle ha möjlighet att lyfta den.

Anf. 40 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Nej, det finns ingen oenighet, men det finns en osäkerhet. Vi har en situation där FN med Unmik är där, men Unmik kommer att fasas ut. Generalsekreteraren i FN har flaggat för behovet av att Unmik efter att ha fasats ut ersätts av en europeisk mission. Det blir så att säga den kroken som vi hänger upp det på. Det finns också en osäkerhet om hur fasas-ut- och fasas-in-processerna ska gå till, samtidigt som vi måste konstatera att vi inte riktigt vet hur norra Kosovo kommer att reagera när en självständighetsförklaring kommer från Priština. Det gäller att hantera detta så att det inte urartar i våldshandlingar.

Detta är väl den diskussion som pågår, och det är det folkrättsliga tillsammans med det logistiska och säkerhetsaspekterna som är diskussionspunkterna.

Jag tror inte att man kan säga att det finns några grundläggande meningsskiljaktigheter. Men det finns en diskussion om hur bäst nu tackla den situation som vi ser kommer att uppstå.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det även i dag finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Jag ber ledamöterna att lägga tillbaka slutsatsutkastet om Serbien i den blå hemliga mappen.

Nu går vi vidare i den blå hemliga mappen till den ständigt återkommande frågan om Mellanöstern. Den var också uppe i EU-nämnden inför förra Gaercmötet, då det fanns majoritet för regeringens då angivna ståndpunkt. Utkast till slutsatser finns i den blå mappen.

Anf. 42 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det blir en diskussions- och beslutspunkt. Fokus blir av naturliga skäl på det allvarliga läget i Gaza och på uppföljningen av Annapolis och givarkonferensen i Paris. Utrikesministern har för övrigt just avslutat sitt besök i Israel. Han har varit på Herzliyakonferensen och där också hållit tal, inte minst på temat att status quo inte kan vara någon option, att vi måste ta tag i de möjligheter som nu finns. Det finns ett möjligheternas fönster, givet det ökade amerikanska engagemanget, genom den breda närvaron och engagemanget från arabländernas sida, inte minst för att hålla uppe idén som de har fört fram om en fredsplan, den gamla saudiska Beirutplanen. Sedan finns också momentet att de två parterna är angelägna om att gå vidare i processen. Men som alltid när man börjar närma sig allvarliga fredsförhandlingar finns det på båda håll olika former av extremistiska yttringar som kastar grus i maskineriet och leder till våldsutveckling. Det är det som vi ser här och nu.

Vi har från svensk sida drivit på för en stärkt EU-roll mot bakgrund av just den oroande utvecklingen på marken, konflikten i och kring Gaza och expansionen av bosättningarna. Vi ser nu sprängningarna vid gränsen mellan Egypten och Gaza och nödvändigheten av att åter öppna

gränspassagera. Vi ser också försörjningsproblemet och den humanitära krisen som utvecklas på Gaza.

Samtidigt kan vi konstatera, och detta är väl också en punkt som ministrarna kommer att notera, att palestinsk försoning är en förutsättning för uppbyggnad av den palestinska myndigheten och för en hållbar fredsöverenskommelse som leder mot tvåstatslösningen.

När det gäller Pariskonferensen, som nu blir föremål för uppföljning, finns det nu en bred uppslutning bakom premiärminister Fayyads reform- och utvecklingsplan. Sverige fortsätter att vara en av de största givarna. EU-ministrarna förutsätts nu välkomna Pariskonferensen men också att kommissionen nu har tagit ett steg och omvandlat sin temporära stödmekanism TIM, för att tala med Brysseljargong, till något som heter Pegasus, som är en akronym men också en hänvisning till den mytomsu-sade bevingade hästen. Pegasus är numera en mer permanent stödmekanism för Palestina, dels för slussandet av EU:s bistånd till Palestina, dels ger den med fem olika fönster möjligheter för de medlemsstater som vill att ansluta sig till den och kanalisera en del av sina bidrag via den. Samtidigt finns det en effektiv myndighetsstyrning, transparens och olika mekanismer för att bekämpa korruption och ha full kontroll och insyn när det gäller hur biståndsarbetet bedrivs.

Vad gäller de rådsslutsatser som nämnden har fått är det naturligtvis utrikesministrarnas avsikt att lyfta fram förutsättningarna för målsättningen ett fredsavtal före utgången av 2008, såsom man kom överens om i Annapolis. Man kommer att lyfta fram det konstruktiva arabiska engagemanget och erinra om det arabiska fredsinitiativet. Man kommer att tala om kvartettens vägkarta och naturligtvis målsättningen en *viable Palestinian state*.

EU kommer också att göra ett påpekande om att illegala bosättningar är ett hinder mot detta fredsarbete och sedan naturligtvis också fördöma det våld som förekommer på båda sidor och som vi ju ser från båda parternas sida. Detta måste omedelbart upphöra, kommer EU-ministrarna att mena i sina slutsatser.

Den grava humanitära situationen, som jag nämnde, kräver också att Israel och parterna kommer överens om återöppnandet av gränspassagera så att försörjningen av drivmedel och livsmedel kan äga rum.

EU vill flagga för sin beslutsamhet att fortsätta att vara engagerat och bidra till fredsprocessen. Avslutningsvis har vi, som sagt, ett välkomnande av resultatet av givarkonferensen i Paris, drygt 7 miljarder dollar, och kommissionens upprättande av en mer omstrukturerad och stabil stödmekanism för att slussa dessa pengar vidare, inklusive möjligheten för de medlemsstater som så vill att kanalisera resurser på olika vis genom denna EU-mekanism.

Anf. 43 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Man blir bedrövad när man följer utvecklingen på Gaza. Tyvärr måste jag säga att när man läser förslag till slutsatser blir man hyfsat bedrövad även över dem.

I slutsatserna fördömer man Kassamraketerna inne i Israel. Det har jag absolut ingenting emot. Jag tycker att det är bra att vi fördömer dem. Samtidigt säger man att man uttrycker stark oro över det humanitära läget på Gazaremsan. Jag ser inte någonstans att man tydligt fördömer

Israels grova brott mot folkrätten som man nu genomför genom den kollektiva bestraffningen av de 1,5 miljoner Gazabor som är instängda på en yta som motsvarar ön Orust.

Sedan årsskiftet har 72 palestinier, varav 6 barn, mördats av Israel. Ändå föranleder det inga fördömanden från EU:s sida. Man kan fråga vad som egentligen krävs för att EU ska ta orden fördömande och Israel i munnen samtidigt. Var går taket? Uppenbarligen räcker inte det som vi har sett den senaste veckan.

Jag skulle önska att regeringen verkar för starkare skrivningar. Jag vill fråga om Sverige är berett att verka för ett tydligare fördömande av Israels grova brott mot folkrätten.

Jag blir också lite förvånad över den sista meningen på s. 2 där man pratar om gränsövergångarna. Man uppmanar alla parter att verka för att gränsövergångarna öppnas. Jag undrar: Vilka parter är det som har ansvar för att gränsövergångarna är stängda? Mig veterligen är det en part, Israel, som kontrollerar gränsövergångarna och ensidigt har bestämt att de ska stängas och som ensidigt har ansvar för om de skulle öppnas. Jag har svårt att se vilket ansvar den palestinska sidan har för att gränsövergångarna till Gazaremsan är stängd.

Jag undrar hur regeringen ställer sig till meningen att alla parter bör verka för att öppna gränsövergångarna.

Min sista fråga rör det som vi har kunnat följa i medierna de senaste dagarna, nämligen öppningen i Rafah mellan Gazaremsan och Egypten. Vi har sett hur hundratusentals Gazabor har strömmat in i Egypten för att få tillgång till mat, mediciner och varor som de behöver för att överleva.

Kommer man att ta några som helst initiativ för att se till att den här gränsövergången mellan Gazaremsan och Egypten kommer att fortsätta att vara öppen? Det är en avgörande livlina i dagsläget för att palestinier över huvud taget ska kunna få mat så att de kan överleva.

Anf. 44 URBAN AHLIN (s):

Fru ordförande! Jag instämmer i de allra flesta stycken i Hans Lindes beskrivning av situationen. Vi kan naturligtvis glädjas åt att vi har haft fredssamtal i Annapolis och vi kan hoppas att det leder i rätt riktning. Men vi ser på marken att det sker saker som går i totalt motsatt riktning.

Det är två delar i detta. En är bosättningspolitiken som fortsätter i östra Jerusalem där israelerna alldeles nyligen har gett tillstånd till att ytterligare fortsätta med bosättningspolitiken och att ge tillstånd till ytterligare bosättningar i östra Jerusalem, vilket är horribelt. Det går strikt emot alla avtal som redan har slutits och hela tanken med fredsprocessen och Annapolis.

Det är bra att det står om det i rådsslutsatserna. Man skulle kunna vara betydligt tydligare med det, men det är bra att det står.

När det gäller den humanitära situationen i Gaza är jag också lite frustrerad över den text som står, men i en annan mening än den som Hans Linde pekade på. Det står att det ska finnas en kontinuerlig provision av nödvändigt gods och service, bränsle och kraft och så vidare, men det står inte vem som ska ge det. Inte ens i den texten kan man skriva att Israel har ett ansvar att sluta bromsa tillförseln av nödvändig materiel till Gazaremsan. Det borde man väl ändå från svensk sida kunna få in, att det faktiskt är Israel vi pratar om i texten.

Som Hans Linde säger är det väldigt svårt att få in ordet Israel i texterna när vi talar om de här sakerna. Det kanske vore på sin plats att säga att det faktiskt är Israel och ingen annan som har stoppat tillflödet.

Anf. 45 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Vad gäller Sveriges agerande och skrivningarna vill jag säga att vi också kan tycka att om vi hade fått hålla i pennan hade kanske texterna sett lite annorlunda ut. Det är ingen nyhet för nämnden att det spretar i form av olika uppfattningar i medlemsstatskretsen och det gäller att hitta någon form av *modus vivendi* och framför allt någon form av samsyn som man kan sätta på papper.

Vad Sverige beträffar kan jag meddela att vi tog initiativet till att föreslå att EU skulle göra en *démarche* både i Jerusalem och i Rafah för att omedelbart påtala den våldsutveckling och den allvarliga humanitära kris som vi ser utvecklas på Gaza.

När det gäller vilka parter man syftar på för gränspassagerna ligger det mycket i att Israel är den ena parten. Man har också talat om andra parter. Det är Egypten. Det är Palestina som nu spränger muren. Det har naturligtvis också funnits en fråga om hur och när EU kan återkomma till gränspassagerna i Rafah. Det förutsätter att alla parter är överens om att låta EU spela den roll som man tidigare har gjort.

När det gäller det sätt på vilket man har skrivit detta och att Israel inte nämns vill jag säga att det är ett stycke som talar just om Israel och sedan fortsätter. Där finns den indirekta kopplingen att det handlar just om Israel.

Jag läste just om att det är en diskussion som just nu visar sig vara kontroversiell inne i Israel där det nu finns en rättsprocess på gång huruvida det har varit möjligt eller inte att stänga förnödenheter, vilket har skett ett tag. Jag tror att det är högsta domstolen som har att ta ställning till det.

När det gäller bosättningarna är det bra som det står. Hur man uttrycker det är naturligtvis alltid en fråga om att till slut nå enighet om en text. Att det är illegalt i förhållande till folkrätten är naturligtvis något som EU lyfter fram, vilket vi ser som ett klart och tydligt avståndstagande. Det råder inget tvivel i EU-kretsen om att bosättningarna, som Urban Ahlin sade, är ett hinder mot den fredsprocess som vi vill se utveckla sig.

Anf. 46 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Jag delar statssekreterarens synpunkter i den här delen. Det är naturligtvis viktigt att EU kan stärka sin roll och ha ett mer aktivt uppdrag. Det är något som också efterfrågas från flera håll.

Om det fanns utrymme att förstärka synpunkterna när det gäller det senaste bosättningsbeslutet – senast i veckan har man ju i Knesset fattat beslut om nya bosättningar – är det ingenting som jag har något att invända emot. Jag skulle uppskatta en sådan hållning.

Jag vill också säga att om diskussionen om säkerhetsarrangemang kommer upp är ju Nablus en av de orter som den palestinska sidan har fokuserat på för att kunna visa att man kan ta sitt ansvar. Det är viktigt att Israel stöttar och backar upp det arbetet och inte undergräver den positionering som den palestinska myndigheten försöker skapa i Nablus. Som

jag uppfattar situationen i dag finns det all anledning att känna en viss oro över den senaste händelseutvecklingen. Om den diskussionen också kommer upp och regeringen kommenterar det skulle jag ha full förståelse för och instämma i en sådan hållning.

2007/08:18
25 januari

Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp):

Jag delar Hans Lindes och Urban Ahlins synpunkter angående skrivningarna om situationen i Gaza.

Efter utrikesutskottets möte i går och de föredragningar vi fick hade jag förväntat mig lite hårdare skrivningar. Det hade jag hoppats på. Det spretar visserligen betänkligt inom EU i den här frågan, men det spretar åt fel håll. Det borde vara möjligt att ge direkt kritik av Israel och inte bara uttrycka oro och indirekt kritik.

Anf. 48 URBAN AHLIN (s):

Kabinettssekreteraren säger att Israel nämns i stycket. Problemet är att Israel nämns som den part som får stryk. Det står att rådet är väldigt bekymrat över våld som påverkar samhällena i södra Israel och att man fördömer den kontinuerliga raketbeskjutningen intill israeliskt territorium. Sedan börjar texten om hur vi ska kunna fortsätta att leverera förnödenheter till Gazaremsan.

Det är ju inte direkt så att Israel nämns i texten som att man vill kritisera. Det lyfts fram i början i texten för att det är synd om Israel. Det är väldigt svårt att läsa texten som kabinettssekreteraren säger.

Det är synd om Israel i början. Det blir kritik mot Israel i slutet, där ordet Israel inte ens nämns.

Fundera ett varv på texten. Jag inser att det är väldigt svårt att få förändringar i EU, men ett uppdrag från riksdagens EU-nämnd kan vara att försöka se till att fixa till den texten åtminstone.

Anf. 49 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Det är väl lite talande att all kritik mot Israel ska vara indirekt, men när det gäller den palestinska myndigheten kan all kritik vara direkt. Det är tragiskt när vi följer utvecklingen på Gazaremsan att man väljer att vara hårdare i kritiken mot den palestinska parten än mot den israeliska. Jag tycker att det är oerhört märkligt.

Jag har full förståelse för att det här är en kompromiss och att man får ge och ta. Samtidigt är frågan: Vad kommer Sverige att säga när man ska diskutera detta på mötet? Kommer den svenska regeringen att lägga fram något ändringsförslag?

Om man inte är nöjd med texten borde det rimliga vara att Carl Bildt tar till orda och lägger fram en rad ändringsförslag i den riktning som Sverige vill ha och så får man ta en diskussion om det. Har man inte majoriteten med sig blir man nedröstad.

Jag hoppas att vi när vi får återrapporten vid nästa EU-nämnd kan se att den svenska regeringen har agerat för tydligare och hårdare skrivningar.

Jag skulle vilja ha ett klargörande. Kommer man att agera för tydligare skrivningar eller inte?

Om man lyssnar på Kerstin Lundgren finns det dessutom en majoritet i EU-nämnden som vill att regeringen ska driva att det i alla fall blir tydligare skrivningar om bosättningarna.

Anf. 50 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag börjar med frågan om bosättningarna. Den här skrivningen är förmodligen en av de absolut tuffaste som EU har haft hittills. Det är inte minst på svensk tillskyndan. Så här har inte EU uttryckt sig tidigare. Det är ett klart steg framåt.

Jag vill erinra om, som jag sade nyss, att Sverige har tagit initiativ till att försöka förmå EU att göra en *démarche* för att genom ordförandeskapet, trojkan eller i något format påtala vad vi menar är oacceptabelt våld på båda sidor.

Jag har den engelska texten här. Vi ska inte idka högläsning, men jag kan ändå gå igenom det sista stycket givet Urban Ahlins kommentar. Vi har i det andra stycket konstaterandet att bosättningarna strider mot folk-rätten. Det är något som är ett hinder mot fredsprocessen.

I tredje stycket har vi naturligtvis dels påtalandet av raketavskjutningen, dels säger man: *while recognizing Israel's legitimate rights to self-defence* – man erkänner alltså att israelerna har rätt till självförsvar – *the Council calls for an immediate call to all acts of violence*. Man erkänner alltså att de har rätt att försvara sig, man säger det mycket tydligt, och det syftar direkt på Israel lika mycket som på den palestinska sidan. Direkt efter den mening som handlar om Israel fortsätter rådet med att säga att man understryker *its grave concern at the humanitarian situation in Gaza*. Det kan bara syfta på Israel. Det finns inget annat sätt att läsa texten. *Calls for the continuous provision of essential services*, som Urban Ahlin var inne på. Det syftar på den meningen. Där står Israel mycket tydligt.

Vi har också att beakta den större politiska bakgrundsbilden, nämligen att vi vill driva på en fredsprocess. Det betyder att vi måste ha en balanserad text, men vi måste också se till att parterna hela tiden motas mot fredsprocessen.

Som jag sade inledningsvis ser vi alltid att så fort man seriöst börjar tala fredsprocess finns det element på båda sidorna som försöker bromsa och hindra. Precis som flera ledamöter har sagt finns det olika uppfattningar och olika tankeskolor inne i EU. Här gäller det att hitta den kompromisstext som på ett balanserat sätt driver båda parterna mot fredsprocessen. Det är något av syftet.

Anf. 51 CARL B HAMILTON (fp):

För ordningens skull: Jag läser på min telefon ett TT-telegram som säger att Egypten nu med hjälp av polis och annat försöker stänga den här passagen, om vi kallar den för det. Det har lett till konfrontationer mellan palestinier, egyptiska poliser och andra. Min fråga är då bara om kabinettssekreteraren har något att lägga till det tidigare sagda vad beträffar agerandet vid det kommande rådsmötet. Om det skulle visa sig att det blir en verklig stängning och en stor konfrontation, finns det något ytterligare att säga då?

Det vi har att ta ställning till nu, det vi *kan* ta ställning till här och nu, är ju regeringens ståndpunkt inför rådet på basis av känd information.

Anf. 53 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vår grundlinje, och det är den som också kommer till uttryck i utrikesministrarnas utkast till slutsatser, är att gränspassager måste vara öppna för att försörjning av förnödenheter ska kunna äga rum. Sedan har vi nu också det här nya momentet, som är den palestinsk-egyptiska situationen. Det har böljat lite fram och tillbaka. Detta har varit förberett under en viss tid. På den egyptiska sidan är de kluvna. Å ena sidan finns oron för samspelet mellan Hamas och det egyptiska brödraskapet. Å andra sidan finns det en allmän solidaritet med Palestina med tanke på försörjningsproblemen och den humanitära situationen. Dessa två sidor har böljat fram och tillbaka. I ljuset av denna utveckling får vi se hur det här fortsätter. Det finns naturligtvis alltid anledning att ge nya impulser och komma med nya inspel till diskussionen på måndag. Jag tror också att Kusp redan tidigt på måndag morgon kommer att ha en förberedande diskussion kring just Mellanöstern, försörjningssituationen och situationen i Gaza.

Anf. 54 KERSTIN LUNDGREN (c):

Bara för att det inte ska råda någon oklarhet vill jag säga att vi har fullt stöd för regeringens linje såsom den är uttalad. Jag gjorde mer en lite bredare kommentar beroende just på att det så att säga rör sig under resans gång. Det tillkommer nya fakta. Det handlar mer om ifall diskussionen kommer upp. Det var den breda approachen. Vi har full uppbackning för regeringens linje. De som hoppas på något annat ska veta detta innan de eventuellt kommer med några förslag.

Sedan kan jag bara också, med anledning av den diskussion som Carl B Hamilton tog upp, misstänka att det kan behöva ändras något i de meningar som talar om att öppna gränser – om diskussionen handlar om något annat – i en del av Gazaområdet.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag hade inte väntat mig något annat. Däremot vill jag skicka en fråga till dig, Hans Linde, innan jag släpper in dig. Om det skulle vara så att du inte riktigt håller med regeringen, vill Vänsterpartiet då anmäla en avvikande mening? Jag har hört kritiska inlägg, men du har faktiskt inte sagt någonting i stil med "avvikande mening". Det måste man föra till protokollet explicit – om man vill, förstås.

Anf. 56 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag ville faktiskt invänta vad regeringen tycker innan jag anmälde avvikande mening. Det är ju bra att veta vad de tycker innan man säger emot. Nu har det klarnat. Först och främst vill jag bara säga att det är spännande att höra att Centerpartiet är för den här linjen. Men skulle regeringen ha en annan linje är de för den också. Det är en liten oklarhet, får man väl säga.

Från Vänsterpartiets sida vill vi vara betydligt tydligare. Vi vill anmäla en avvikande mening på denna punkt. Jag tolkar kabinetssekreteraren så att Sverige inte kommer att lämna in några ändringsförslag. Då håller vi inte med. Vi tycker att Sverige ska agera för att lämna in ändringsförslag där man tydligt och direkt fördömer staten Israel för deras brott mot folkrätten på Gaza.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat.

Anf. 58 MAX ANDERSSON (mp):

Jag instämmer med föregående talare.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag befarade det.

Anf. 60 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE (s):

Jag vill för ordningens skull säga att Sverige har drivit på för tuffare skrivningar. Det kan komma öppningar i den här situationen. Som Kerstin Lundgren säger är det här ett väldigt flytande läge med nya moment och nya inspel. Ges det nya chanser att ändra i texten kommer vi inte att vara låsta till exakt hur den ser ut nu. Det återstår att se hur diskussionens vågor kommer att bölja på måndag i ljuset av utvecklingen.

Anf. 61 URBAN AHLIN (s):

Jag vill bara göra ett klargörande. Vi är inte heller nöjda med den text som finns men det här är så långt man kan komma i dagsläget. Jag uppfattade både Kerstin Lundgren och kabinetssekreteraren så att riktningen från Sveriges riksdag och regering är klar. Finns det en öppning för att göra förändringar är det i den riktning som Kerstin Lundgren åtminstone flaggade för. Det stöder vi. Jag tror att det är precis som kabinetssekreteraren säger; att Sverige i allt arbete för att ta fram detta har drivit på i denna riktning. Därför har vi ingen anledning att säga annat än att det är synd att vi inte har kommit längre. Vi har pekat på vissa alternativ som regeringen borde kunna trycka på, men vi kan inte anmäla en avvikande mening för hela dokumentet.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att nämnden är redo att gå till beslut, och då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Jag noterar också avvikande mening från v och mp. Vi har säkert anledning att återkomma till detta, men nu går vi vidare till punkt 4 angående Sudan/Darfur. Där är det så i underlaget att slutsatserna avser både punkt 4 och punkt 5, men det är ju lite olika punkter, så jag tror ändå att vi ska ta dem en och en – i alla fall kommentärmässigt. Så jag börjar med att be kabinetssekreteraren att kommentera det utsända underlaget i punkt 4, alltså Sudan/Darfur.

Anf. 63 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Detta är en diskussions- och beslutspunkt. Rådsslutsatser ska antas. FN-sändebudet Jan Eliasson kommer i Bryssel att rapportera om förhandlingsläget vad gäller Darfur. Diskussionen väntas fokusera på förhandlingarna, utplaceringen av Unamid, de försämrade relationerna mellan Sudan och Tchad och hur detta kan påverka medlingsprocessen. Afrikanska unionen och FN fortsätter att driva på för att förhandlingsarbetet ska ge resultat. Förhandlingarna är av central betydelse. Utan en politisk lösning kommer även Unamid att få svårt att lyckas med sitt uppdrag.

Jan Eliasson och Salim Salim har ju lagt ned betydande energi för att försöka få ihop rebellgrupperna och sedan få dem till förhandlingsbordet. Vi har ju en förhandlingspaus som nu har pågått i ett antal månader, sedan mötet i Sirte i Libyen i slutet av oktober. Problemet har ju varit att några av de viktiga aktörerna på rebellsidan inte har sett sig föranlåtna, eller sett det som förenligt med sina intressen, att fullt ut delta. Det gäller inte minst den aktör som sitter i Paris, Abdul Wahid, som inte vill komma med mindre än att ett antal villkor är uppfyllda som i praktiken innebär att freden redan är där. Han vill inte, för han tror inte att det är förenligt med sina intressen. Det har varit ett av problemen.

Utkastet till rådsslutsatser understryker betydelsen av det övergripande fredsavtalet mellan norra och södra Sudan, Comprehensive Peace Agreement, som har varit nära en kollaps under senhösten men som nu implementeras till fullo. Vi har haft anledning i nämnden att flera gånger återkomma till detta att CPA är en väldigt viktig beståndsdel i Sudan-ekvationen. Om CPA skulle börja erodera ser vi omedelbart konsekvenser av negativ natur när det gäller fredsutsikterna för Darfur. Och omvänt finns det naturligtvis med att när Darfur inte går bra får det vissa återverkningar på CPA. Det positiva är ju att medlemmarna från södern, SPLM, nu återigen deltar i samlingsregeringen i Khartoum.

Det som nu drar ned bilden och kastar mörka moln över situationen är ju stridigheterna i gränsområdet mellan Tchad och Sudan. Vi ser ju nu också hur de två konfliktsituationerna kommer ovanpå varandra. Vi har en situation med först och främst Darfurkonflikten i sig. Sedan har vi stridigheterna mellan Sudan och Tchad. Vi har nu även de olika motsättningar och stridigheter som pågår inne i Tchad. Det gör att situationen är högst flytande, högst komplex. Det är därför som det blir väldigt viktigt att Unamid får utgrupperas, och även att eufor under FN-paraplyet får komma på plats i Tchad. Jag återkommer senare till Tchad beträffande situationen där.

Vi har ingen anledning att göra annat än att välkomna, och vi driver det själva, att man nu i EU-kretsen vill lyfta fram CPA redan i slutsatserna och ge det en framträdande placering. Vidare ser vi naturligtvis betydelsen av en tydligare koppling mellan Eufor och FN-resolutionen 1778. Vi har på det sättet aktivt bidragit till slutsatsernas utformning. Vi kommer naturligtvis också i ljuset av detta att lyssna på Jan Eliassons föredragning på måndag med stor uppmärksamhet.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag gör så att jag beslutsmässigt sammanfattar punkterna 4 och 5, eftersom det är samma slutsatser, men frågor och eventuell diskussion om

Sudan/Darfur tar vi här och nu innan vi går vidare till Tchad. Jag ska också säga för protokollet att vi har haft frågan uppe i EU-nämnden tidigare. Då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 65 URBAN AHLIN (s):

Det är likadant här, att konflikterna spiller över på varandra. Rådsslutsatserna är bra på det sättet att de behandlar allt i ett sammanhang. Det borde vi kanske göra i EU-nämnden också.

Låt mig i alla fall börja med Sudan/Darfur. Vi hade en diskussion om detta, tror jag, på EU-nämndssammanträdet i november. Då handlade det just om säkerhetsrådsresolutionen. Vi hade då avslutat en riksdagsdebatt om vad som gäller för den svenska och norska styrkans insatser i Sudan. Jag hade då påpekat det olyckliga faktum att det i FN:s säkerhetsrådsresolution finns en direkt hänvisning till Sudan, att Sudan måste gå med på att de här trupperna placeras, och hur de placeras i Sudan, och att säkerhetsrådsresolutionen helt enkelt är ganska svag. Den är det av ganska naturliga skäl. Kina och Ryssland kanske inte är lika villiga som vi andra att göra något.

Nu vet vi svaret. Det blev som jag var rädd för i den där riksdagsdebatten, och som jag gjorde en bild av när vi hade sammanträde i EU-nämnden. Nu är frågan: Vad gör Sverige i nästa steg? Det är klart att det är bra att man får en kritik mot Sudans regering i rådsslutsatserna för att den inte har varit villig att acceptera ett svenskt-norskt bidrag. Likväl är situationen i Darfur fortfarande bekymmersam. Frågan är om den här hybridstyrkan kommer att kunna utföra något verkligt arbete på marken. Min fråga är helt enkelt: Är det inte dags att Sverige nu, med tanke på den riksdagsdebatt som vi hade, helt enkelt tar ledningen och säger: Nej, den här FN-resolutionen duger helt enkelt inte för att göra en ordentlig insats på marken i Darfur? EU och Sverige borde ta initiativ för att föra upp frågan igen och se om det ändå finns en möjlighet att i säkerhetsrådet få fram en mer kraftfull resolution som inte låter Sudan ha makten över trupperna på det sätt som de har haft tidigare. Jag är fullt medveten om att det är jättesvårt med tanke på kinesiskt veto, ryskt veto och så vidare.

Nu har vi blivit nobbade av Sudans regering att åka dit. Vi blir anklagade för att vara CIA-agenter och Mossadagenter. Vi brinner av vilja att göra något för det drabbade folket i Darfur. Då tycker jag inte att vi ska nöja oss här, utan vi borde ta ledningen och säga: Nej, det här räcker inte. Det här visar att säkerhetsrådsresolutionen var för svag. Jag är inte bergsäker på att det är rätt forum att komma fram till detta i just de här rådsslutsatserna men jag vill ändå ta upp frågan med regeringen. Finns det ändå med i korten att lyfta upp frågan och att EU borde agera i den riktningen?

Anf. 66 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Urban Ahlin säger att det nu kan vara dags. Vi har nog känt att det har varit dags mycket tidigare än så. Sverige har tillsammans med Norge varit mycket aktivt under en lång följd av veckor – från det att jag själv bevitnade själv när FN:s generalsekreterare på AU:s toppmöte i januari förra året sade att Sudan/Darfur skulle bli hans prioritet nummer ett. Sedermera har vi naturligtvis varit besvikna över att Sudan har satt käppar i hjulet för FN:s ansträngningar när det gäller att driva på fredsför-

handlingarna med Jan Eliasson och Salim Salim men också naturligtvis när det gäller den militära utgrupperingen av hybridstyrkan. De två sakerna hänger ihop.

Som jag sade inledningsvis: Utan en fredsprocess och en politisk process blir det mycket tunna förutsättningar för hybridstyrkan att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller de mycket våldsamma anklagelserna från Bashir angående den svensk-norska truppen har vi valt att protestera, vilket vi har gjort i Khartoum på ett mycket tydligt sätt.

Vi har naturligtvis haft en lång rad diskussioner med medlemmarna i säkerhetsrådet. Jag hade själv när jag var i New York i oktober en runda med samtal kring detta – vad göra i säkerhetsrådet? Men som Urban Ahlin själv påpekar är korten just nu sådana i säkerhetsrådet att de för närvarande inte vill gå fram med något annat än den befintliga resolutionstexten.

Nu har i stället fokus varit på att generalsekreteraren och sekretariatet tillser att Unamid i sitt befintliga skick med den starka afrikanska prägeln börjar utgrupperas. Sedan får man se hur det fortsätter. Men för oss och även från norsk sida var det naturligtvis en mycket stark besvikelse, och vi är därför nöjda med att EU kommer att tala klarspråk här. I det här ledet i diskussionen ingår att EU talar klarspråk och mycket tydligt uttalar sin besvikelse över att det norsk-svenska ingenjörsförbundet inte har kunnat utgrupperas.

Vi konstaterar dock, som vi har noterat under en lång rad diskussioner inte minst här i nämnden, att de två konflikterna, Tchad och Sudan, hänger ihop. Vi kommer naturligtvis att finnas genom Euforstyrkan som ju arbetar under FN-paraplyet på andra sidan av den mycket porösa gränsen i Tchad. Där räknar vi nu med att senast efter styrkeindelningsprocessen ha kommit så långt att den kritiska massan av trupper finns. Den irländske befälhavaren har ansett att nu är det dags. Nu kan han gruppera ut Eufor inklusive den svenska kontingenten, och det är meningen att det just på måndag i utrikesministerkretsen blir en *decision to launch* som naturligtvis är den sista punkten i beslutsprocessen för att sända ut EU-styrkan.

I det sammanhanget har jag bett sekretariatet cirkulera en mycket läsvärd artikel av Mary Robinson i Herald Tribune häromdagen. Där beskriver hon just den humanitära situationen, motsättningssituationen i Tchad, och appellen till och nödvändigheten av att det internationella samfundet, i det här fallet FN som har bett EU gå in med den militära biten, bidrar till att dämpa spänningarna och göra något åt den humanitära krisen.

Tchadstyrkans syfte är att underlätta leveranser av den humanitära hjälpen, skapa säkerhet och sedan underlätta för en början till flyktingåtervändande, inte minst gällande de internflyktingar som där finns. Jag tyckte att Mary Robinsons artikel är läsvärd som en god beskrivning över vad den tidigare FN-kommissarien för mänskliga rättigheter menar om läget i Tchad.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi fick artikeln tidigare under sammanträdet.

2007/08:18

25 januari

Därmed är även den särskilda frågan om Tchad kommenterad och berörd. Det var just insatsfrågan som skilde den lite från fråga 4.

Anf. 68 URBAN AHLIN (s):

På ordförandens begäran går jag över till Tchad. Jag blev lite frustrerad när jag fick den här artikeln. Det är naturligtvis en väldigt bra artikel. Vi behöver inte dra den diskussion som vi har haft i tidigare sammanhang igen, men med tanke på den diskussion som vi ändå har haft kring den trupp som Sverige är berett att skicka iväg tycker jag att det är lite mystiskt att vi när omvärlden tyckte att vi skulle vara *lead nation* och ha befälet för den här truppen skickar en amfibiegrupp till öknen i Tchad. Det känns inte riktigt som att hållningen från den svenska regeringen har varit särskilt konsekvent, men okej, vi lämnar det åt sidan.

Vad Mary Robinson faktiskt påtalar i artikeln – jag har försökt läsa den nu under tiden – är att det är oerhört viktigt att styrkan är ”strictly neutral and impartial in Chad”. Vi åker med en väldigt stor kontingent från Frankrike, och som jag upplever det upplevs inte Frankrike som den mest neutrala parten i Tchad med sin gamla koloniala historia och dessutom med den olyckliga historien med de kidnappade barnen.

Jag blev lite orolig när jag fick artikeln. Jag läste den tvärtemot hur Belfrage säger att jag ska läsa den. Jag kände att nu börjar regeringen dra öronen åt sig här och tycka att var lite svårt. Det är likadant lite längre ned. Vad är villkoren? Vad är reglerna för styrkans engagemang i Tchad?

Men låt mig ändå säga att vi från socialdemokratisk sida stöder insatsen i Tchad. Det är oerhört väsentligt att de hundratusentals flyktingar som finns där kan få ett stöd från Europeiska unionen intill den dag Förenta nationerna kan ta över ansvaret.

Det är klart att det då är problematiskt att styrkeindelningen har tagit så otroligt lång tid och att Sverige dessutom bara har ansett sig vara intresserade av att bidra i sex månader. Det är ju först om tolv månader som FN kan ta över ansvaret.

Men jag ska läsa artikeln som ett budskap till EU-nämnden att det är oerhört väsentligt att vi åker dit och gör den lilla insats vi ändå kan göra under den korta tiden. I så fall är jag glad.

Anf. 69 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är precis syftet. Vi har velat flagga ytterligare för behovet av den humanitära insats som FN och EU hand i hand gör.

Vi ska inte förlänga diskussionen – vi hade den diskussionen i går i utrikesutskottet. Jag menar fortsatt att den svenska beredningsgången är en svensk angelägenhet, och vad utlänningar må ha tyckt om vad Sverige borde eller inte borde göra eller hur mycket är något annat. Det ingår i det internationella spelet som Urban Ahlin väl känner till.

Neutralitet och opartiskhet är väldigt viktigt, och det är något som Sverige aktivt har drivit och dessutom fått in explicit i operationsplanen för Tchadoperationen. Vi har sett precis samma risk i den alltför nära identifieringen och samröret just med Frankrike, och det är väldigt viktigt att FN och EU uppträder opartiskt och neutralt. Därför har vi så att säga i eldskrift skrivit in detta i gruppens operationsplan.

Vad gäller mandatet är det ett robust kapitel 7-mandat som vi genom FN:s försorg har sett till att inrama insatsen med.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i slutsatserna vad gäller punkterna 4 och 5.

Vi går vidare till punkt 6, Pakistan, där det inte är några slutsatser. Tvärtom förväntas en diskussion och möjligen en rapport från besök som har varit.

Det är precis som ordföranden säger: Detta är en diskussionspunkt, och det är naturligtvis en diskussion om läget inför valet i Pakistan den 18 februari – det val som fick uppskjutas efter mordet på Benazir Bhutto och all den turbulens som därav följde i den mycket inflammerade situation i Pakistan som vi har kunnat följa under hela hösten.

Vi är naturligtvis, liksom övriga i EU-kretsen, mycket oroade över den senaste tidens utveckling. Vi menar att det är av avgörande betydelse för landets stabilitet och långsiktiga demokratiska utveckling att parlamentsvalen genomförs och att de blir så rättvisa och fria som möjligt.

Vi välkomnar en fullskalig valobservatörsmission till Pakistan, och vi menar att det är väldigt viktigt att EU nu sänder en sådan vilket är meningen ska ske. Det finns redan en svensk långtidsobservatör på plats, och två svenska korttidsobservatörer väntas åka till Pakistan inom kort.

EU har överlämnat en kravlista till Musharraf inför valen. Han gör nu bland annat en europeisk rundtur och har varit både i Bryssel och Paris och ytterligare några huvudstäder. Kravlistan rör ett antal punkter, bland annat frigivning av kvarvarande politiska fångar.

Vi har från svensk sida också menat att vi måste ha fortsatt tryck på Musharraf från EU att återinrätta ett självständigt rättsväsende inklusive en oberoende högsta domstol. Som nämnden kommer ihåg var det just i höstas avsättningen och det offsidegrepp som Musharraf tog kring rättsväsendet för att möjliggöra uppmarschen mot valet och sedan undantagstillstånd som vi har menat helt perverterade den demokratiska situationen i Pakistan.

Det är därför viktigt med ett återinrättande av ett självständigt rättsväsende och en oberoende högsta domstol.

Då vill jag ställa en kort fråga själv.

Jag har med intresse följt Musharrafs besök i EU under veckan och gläder mig åt att rådet ställer tydliga krav på Pakistan. Musharraf har ju gått omkring och sagt att ni i väst förstår inte riktigt att vi inte kan ha demokrati riktigt som alla andra. Detta tycker förstås vi alla här inne är fel, och det är särskilt fäligt med tanke på att Musharraf själv är född i Indien och därmed borde veta att det går ganska bra att ha en fungerande demokrati med bland annat yttrandefrihet och pressfrihet i den delen av världen.

Jag undrar om just dessa aspekter är med på kravlistan eller annars kan markeras tydligt, för det gäller krav på en fungerande demokrati. Man kan inte ha en fungerande demokrati om man stänger regimkritiska medier och annat. Det duger inte att öppna dem lite snabbt innan man ska åka till Europa och hälsa på, utan det är viktigt att även den delen av samhället i Pakistan stabiliseras.

Har detta tagits upp i samband med kravlistan, eller förväntar sig kabinetssekreteraren att detta kan komma upp i diskussionen? Det är viktigt att vi ställer tydliga krav på demokrati – inte bara att valen genomförs som planerat utan också att det funkar i det civila samhället.

Anf. 73 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag tog en kort halvhalt för att snabbt ögna igenom detta.

Den röda tråden är naturligtvis demokratiska spelregler, insyn, transparens och där ryms detta. Men jag tar med mig ordförandens medskick till utrikesministern. När diskussionen ges är det, precis som ordföranden säger, ett naturligt inslag från svensk sida att framhålla.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för att fortsätta arbetet i denna fråga med den inriktning som regeringen här har redovisat.

Vi går vidare till punkt 7, Libanon. Det är också en återkommande punkt i nämnden, tyvärr. Vi hade den närmast inför förra rådet, då det fanns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nu föreligger slutsatser i den blå mappen.

Anf. 75 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag kan börja med en mycket tråkig nyhet angående Libanon. Vi har just fått besked om att ett nytt attentat nu har ägt rum i Beirut med tio döda. Det kommer naturligtvis att kasta sin skugga över Libanondiskussionen som äger rum på måndag i Bryssel och kan säkert föranleda justeringar i slutsatstexten.

Det är en beslutspunkt med en kort diskussion i anslutning till diskussionen om Mellanöstern som vi redan har pratat om tidigare. Grundläget är fortsatt detsamma som vi har haft anledning att lyfta fram i tidigare möten i nämnden, nämligen att den inrikespolitiska situationen i Libanon är fortsatt låst och också att situationen riskerar att underminera landets och regionens säkerhet. De libanesiska parterna, menar vi, har ansvaret för att lösa situationen, och från EU:s sida är inställningen nu att försöka stötta de medlingsförsök som görs av Arabförbundets generalsekreterare Amr Moussa. Arabförbundet har lagt fram en trestegsplan med momenten val av president, samlingsregering och ny vallag.

Vi är i den situationen, som börjar bli lätt absurd, att det nu är trettonde gången man uppskjuter presidentvalet. Nästa datum för presidentvalet är satt till den 11 februari 2008. Det återstår att se om detta datum kommer att hålla eller om det blir nya uppskov.

Bakom denna konstitutionella, proceduriella strid finns naturligtvis fortsatta låsningar, framför allt om hur samspelet mellan de libanesiska parterna ska gestalta sig. Frågan har mycket gällt Hizbullah och framför allt hur de ska skapa sig vetokraft, kan jag uttrycka det kort, i en eventuell samlingsregering. Bakom Hizbullah handlar det naturligtvis om hur Syrien kan fortsätta utöva inflytande i Libanon. Även Iran har ett intresse i Libanonsituationen via sina länkar med Hizbullah.

I utkastet till slutsatser fördöms naturligtvis den senaste tidens bombdåd, och det kan bli justeringar givet den senaste utvecklingen nu på morgonen. Rådet kommer naturligtvis att uttrycka oro över den inrikes-

politiska situationen i Libanon och att det nu inte kommer att vara möjligt att välja en president.

Vi kommer som sagt var att ge stöd åt Arabförbundets plan för en lösning av situationen. Naturligtvis lyfter vi också fram de relevanta FN-resolutionerna igen som vi menar fortsatt utgör grundvalen för ett framsteg på marken: 1559, 1680, 1701 och 1757.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 8, Kenya, där det också finns utkast till slutsatser i den blå mappen. Den här frågan är lite nyare i nämnden, om än inte obekant.

Anf. 77 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det stämmer. Tyvärr är det naturligtvis en återspeglning av den mycket våldsamma och tråkiga utvecklingen som vi har bevittnat i Kenya under mellandagarna efter presidentvalet. Internationella samfundet har sett mycket tydliga tecken på valfusk och oegentligheter. Det har naturligtvis inflammerat situationen på marken alldeles påtagligt, och det har lett till en lång rad sammanstötningar, döda, och en över huvud taget mycket labil situation i hela Kenya. Det har för övrigt föranlett flertalet EU-stater, inte minst Sverige, att avråda från sådana resor som inte är absolut nödvändiga till Kenya. Det har naturligtvis utgjort en påtaglig hämsko på turistnäringen i Kenya.

Det pågår olika former av freds- och medlingsansträngningar. Afrikanska unionens president har nyligen varit i Nairobi. Nu riktas blickarna mot den panel av eminenta afrikanska politiker som har tagit frågan till sig, ledda av förre generalsekreteraren Kofi Annan, Tanzanias förre president Benjamin Mkapa och Graça Machel, den förre detta moçambikiska utbildningsministern. Kofi Annan har låtit förstå att han tänker stanna i Nairobi tills han ser framsteg i arbetet.

Det handlar om att återupprätta förtroendet för de demokratiska institutionerna. Vi kan inte anvisa någon exakt lösning, utan det måste ske på kenyansk grund. Givet de oegentligheter som har ägt rum under valet måste någon form av omtag ske.

Tekniskt sett lär det vara så att man inte kan rekonstruera valet. Mycket pekar på att man bör gå mot en nyvalssituation. Om den blir av inom kort kan man kanske göra det inom den befintliga ramen. Om det tar längre tid måste man kanske ha någon form av gemensam administration av landets samlingsregering och olika former av maktindelning. Det är saker som naturligtvis medlingspanelen måste diskutera med parterna.

Storbritannien, som är mycket aktivt i Kenya, har talat om ett makt-delningsgrepp. Vi har från svensk sida menat att man måste gå längre än så. Det är en viktig principfråga om hur förtroendet för de demokratiska spelreglerna och de demokratiska institutionerna ska återupprättas snarare än att söka en kompromiss mellan de två presidentkandidaterna och parterna.

Nämnden har fått texten till rådsslutsatser. Om denna finns kanske mest att lyfta fram betoningen på nödvändigheten av en politisk lösning, dialogens betydelse, återgång till demokratiska principer, klarspråk när

2007/08:18

25 januari

det gäller valfusk och oegentligheter och stöd för Kofi Annan och hans afrikanska medlingspanel. Samtidigt måste naturligtvis också internationella samfundet – EU i synnerhet – göra halvhalt när det gäller biståndsinsatser och utbetalningar. Det kan inte vara *business as usual*. Det är också en slutsats vi drar från svensk sida. Inför de kommande diskussionerna om en svensk landstrategi för Kenya måste vi avvakta utvecklingen. Det är självklart att om någon bra lösning inte kommer ur det fredsarbete eller medlingsarbete som nu pågår kommer det naturligtvis att få konsekvenser på det svenska agerandet vad gäller utvecklingssamarbetet med Kenya.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går vidare till sista punkten, Iran. Den frågan informerades nämnden om sist inför en lunchdiskussion. Även nu förväntas information. Är det något särskilt att säga om den?

Anf. 79 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det blir sannolikt en lunchdiskussion – det blir alltså inga beslut – om frågan om skärpta sanktioner mot bakgrund av att Iran fortsätter med att anrika uran och bedriva tungvattenrelaterad verksamhet, samtidigt som dialogen med Solana har gått i stå och IAEA:s utredning av Irans tidigare kärntekniska verksamhet fortfarande pågår.

Nu riktas naturligtvis blickarna i första hand mot FN och det arbete som pågår för en sannolik tredje säkerhetsrådsresolution. De närmaste berörda, P 5-länderna och Tyskland har nyligen haft ett möte i Berlin. Enligt vad vi i efterhand har förstått av diskussionerna är man i stort sett enig om texten för en ny FN-resolution som kommer att se ljuset inom kort, kanske inom de närmsta dagarna. Såvitt vi förstår är det inga stora nya moment vad gäller substansen utan det blir mer ett omtag av de tidigare åtgärderna, men med utvidgning av antalet iranska befattningshavare som listas. Det är sannolikt att något eller några ytterligare iranska finansinstitut kommer att föras upp på embargolistan.

Vi har från svensk sida menat – och flertalet i EU-kretsen – att det är FN-spårets primat som måste lyftas fram. Vi har nämligen kommit till slutsatsen att om det är något som kan göra intryck på Iran – vi befinner i en situation med en uppmarsch inför det iranska valet i mitten av mars – är det isoleringsrisken. Ett samspelt internationellt samfund som uttrycker sin uppfattning kan påverka den interna iranska diskussionen. Den bästa illustrationen för ett enligt internationellt samfund är just en enhällig säkerhetsrådsresolution.

Därför finns det också diskussioner om man ska tala om autonoma sanktioner vid sidan av. Det ses för vår del som ett mer sekundärt spår. Det kan naturligtvis bli aktuellt i ljuset av FN-resolutionen med kompletterande EU-sanktioner. Vi har menat att det i så fall måste ses helt i ljuset av FN-arbetet. Det ska ligga helt i förgrunden.

Det finns påtryckningar från andra aktörer, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< att överväga autonoma sanktioner från EU:s sida. Som vi ser det, med de förberedelsediskussioner som har varit i Bryssel, är det inte något som kommer att ligga i fokus under mån-

Anf. 80 HILLEVI LARSSON (s):

Det är viktigt att man inte låter sig påverkas av påtryckningar från USA. Vi har tidigare sett när det gäller Irak att USA utnyttjade FN i den frågan och gick sedan till och med steget längre än FN tillät. Det kommer att bara leda till att regimen grepp över befolkningen blir hårdare genom att peka på en yttre fiende.

När Israel utvecklade kärnvapen var inte omvärldens reaktion likadan. Det kan också användas i den interna debatten.

Det är alltid starkare reaktioner. Det handlar om att hotet mot omvärlden skulle komma från Iran. Kritiken mot Iran i frågan om mänskliga rättigheter för den egna befolkningen är obefintlig. Det känns som att den kritiken inte är tillräckligt påtaglig. Det är ett fruktansvärt förtryck som drabbar kvinnor, homosexuella och oppositionella – alla som på något sätt avviker eller sticker upp. Det är viktigt att hålla liv i den kritiken så att den inte försvinner i skymundan på grund av kärnvapenfrågan.

Anf. 81 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag har ingen annan uppfattning än du vad gäller MR och Iran. Jag har personligen vid flertalet tillfällen lyft fram detta när den iranske ambassadören i Stockholm har kallats upp. När den iranske utrikesministern gästade Stockholm var utrikesministern väldigt tydlig på den punkten, inte minst i fråga om det kraftiga fördömandet av och avståndstagandet från svensk sida när det gäller avrättningar av yngre personer och ungdomar. Det gäller även andra former, till exempel stening. Vi har varit tydliga och kraftfulla i vårt fördömande. Jag kan inte annat än hålla med om att detta är en viktig fråga.

Det som är viktigt att betona i diskussionen är att strålkastarljuset är helt riktat på det diplomatiska spåret när det gäller kärnanrikningsfrågan. Det är lite i ljuset av den amerikanska underrättelserapporten som levererades för ett antal veckor sedan. Den innebär i praktiken att någon militär option inte finns på bordet nu.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Nämnden tackar för informationen i frågan.

I anslutning till rådsmötet är det trojkamöte med Serbien. Är det någonting att säga om den? Serbien är onekligen omnämnt tidigare i dag.

Anf. 83 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Nej. Men det här ger mig ändå chansen att komma tillbaka till något jag glömde att säga när vi tidigare om talade om Serbien.

Det finns en diskussion som sannolikt mynnar ut på måndag, och den kanske spiller in i trojkamötet. Det gäller bildandet av en uppföljningsgrupp, en stödgrupp, för Serbien, en *task force*. Det är det diskussionen gäller. Vi får se hur den landar på måndag. Det är de tidigare tyska och portugisiska ordförandeskapen, dagens slovenska ordförandeskap och höstens franska ordförandeskap som tillsammans med kommission och rådssekretariat skulle vara en stödgrupp för Serbien, hålla Serbien i han-

den, i sitt närmande mot Europa. Vi har konstaterat i den tidigare diskussionen att det är ett viktigt moment i EU:s Serbienpolitik. Jag gissar att det är något sådant som kommer att diskuteras vid trojkamötet.

Tack för frågan, som gav mig tillfälle att komma tillbaka till något som jag hade glömt att framhålla i den förra diskussionen.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen även i den frågan.

Kvar på den blå agendan har vi godkännande av A-punktslistan. Det har lagts en lista på bordet. Är det någon som vill säga någonting om den innan vi fattar beslut? Jag finner inte så. Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden.

Vi är klara med samrådet inför allmänna rådet. Innan vi släpper ut kabinetssekreteraren ska vi fråga om det är något annat han vill ta upp med oss innan vi skiljs åt för dagen. Nej. Då tackar vi så mycket och önskar honom och utrikesministern lycka till på rådet.

Innehållsförteckning

2007/08:18

25 januari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	1
Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 5 ULF HOLM (mp).....	1
Anf. 6 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	2
Anf. 7 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 9 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	2
Anf. 10 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	2
Anf. 11 ULF HOLM (mp).....	3
Anf. 12 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 14 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 16 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 18 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	5
Anf. 19 URBAN AHLIN (s).....	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	7
Anf. 22 MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	8
Anf. 23 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	8
Anf. 24 URBAN AHLIN (s).....	9
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 26 URBAN AHLIN (s).....	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 28 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	9
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 30 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 32 URBAN AHLIN (s).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 URBAN AHLIN (s).....	12
Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	13
Anf. 36 KERSTIN LUNDGREN (c).....	13
Anf. 37 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	14
Anf. 38 Utrikesrådet BJÖRN LYRVALL.....	14
Anf. 39 MAX ANDERSSON (mp).....	15
Anf. 40 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	15
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 42 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	15
Anf. 43 HANS LINDE (v).....	16
Anf. 44 URBAN AHLIN (s).....	17
Anf. 45 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	18
Anf. 46 KERSTIN LUNDGREN (c).....	18
Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp).....	19
Anf. 48 URBAN AHLIN (s).....	19

Anf. 49	HANS LINDE (v)	19
Anf. 50	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	20
Anf. 51	CARL B HAMILTON (fp)	20
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 53	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21
Anf. 54	KERSTIN LUNDGREN (c)	21
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 56	HANS LINDE (v)	21
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 58	MAX ANDERSSON (mp)	22
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 60	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE (s)	22
Anf. 61	URBAN AHLIN (s)	22
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 63	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	22
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 65	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 66	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	24
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 68	URBAN AHLIN (s)	25
Anf. 69	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	26
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 71	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 72	ANNA KINBERG BATRA (m)	27
Anf. 73	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 75	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	28
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 77	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	29
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 79	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	30
Anf. 80	HILLEVI LARSSON (s)	30
Anf. 81	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	31
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 83	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	31
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	32